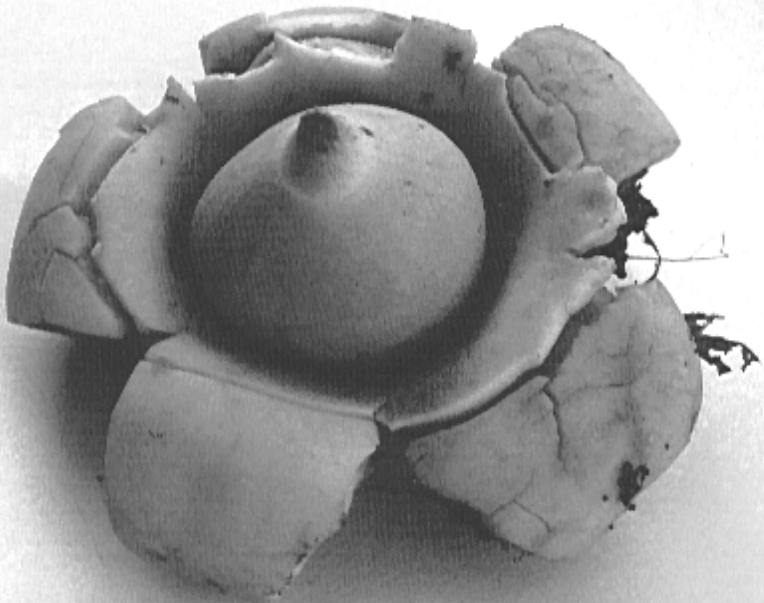

22ste jaargang, nummer 4 | December 2020

De Aardster

Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

Inhoud

Online	73
Lidgeld 2021	73
Tussendoor-waarnemingen	74
Activiteit 10/10/2020	82
Activiteit 24/10/2020	83
Facebook-verhalen	85
Oranjebruin breeksteeltje	93
Kleverig trechtertje	94
Verrassingen in de Noordduinen	96
Activiteitenprogramma 2021	98
Covid-19	100
Mush-Room's 1 ^{ste} kwartaal 2021	100
Activiteiten 1 ^{ste} kwartaal 2021	100

Online

De beterschap die we verwacht hadden is er niet gekomen! De "Covid-19" bleef hardnekkig aanhouden. Daardoor werden terug excursies, alsook alle Mush-Rooms afgelast.

Ook de 'jaarlijkse vergadering' zal niet doorgaan zoals vroeger, in de Duinpanne, maar er is een oplossing: een onlinevergadering.

Indien je thuis op je pc wilt deelnemen laat je dit weten via mail. Op vrijdag 15 januari krijg je dan een link toegestuurd waarmee je op zaterdag 16 januari kan inloggen. De voorzitter zal een overzicht geven van het voorbije jaar en een blik gooien op de toekomst. We beginnen om 14 uur, maar je kan al inloggen vanaf 13.30 uur. Omstreeks 15 uur sluiten we de vergadering af. Wil je deelnemen, stuur dan een mail naar carl.vandenbroeck@gmail.com

Verder wens ik jullie allen een gezellig eindejaar en een gelukkig én vooral een heel gezond 2021, met veel paddenstoelenplezier.

Hou het verder veilig, blijf gezond en zorg goed voor elkaar!

Namens het bestuur van de PWW.

Pol Debaenst

Lidgeld PWW 2021

Het lidgeld voor 2021 bedraagt 8,00 euro.

Gelieve het bedrag over te maken, graag **vóór 1 februari 2021**, op het IBAN-nummer BE50 4745 2176 1118, met bankcode BIC: KREDBEBB.

Tussendoor-waarnemingen

Deelnemers: M. Detollenaere, W. Laforce, J. Launoy, H. Nottebaere, W. Slosse, C. Van Den Broeck, P. Debaenst.

06/10/2020 | Tuin, Burgweg 19, Veurne

Coprinopsis bellula - Sneeuwvitje

D0.18.11

Mycena olivaceomarginata - Bruinsnedemycena

Bjerkandera adusta - Grijszwebe

Cyathus olla - Bleek nestzwammetje

Sneeuwvitje (*Coprinopsis bellula*) (foto: P. Debaenst)

07/10/2020 | Calmeynbos, De Panne

Cyclocybe erebia - Leverkleurige leemhoed

C0.56.42

Lepiota subincarnata - Vaalroze parasolzwam

Mycena rosea - Heksenschermpje

Parasola conopilea - Langsteelfranjehoed

Pholiota populnea - Wollige bundelzwam

Peziza repanda - Bleekbruine bekerzwam

Lycoperdon perlatum - Parelstuifzwam

Scleroderma bovista - Kale aardappelbovist

19/10/2020 | Houtsaegerduinen, De Panne

Flammulina elastica - Langsporig fluweelpootje

C0.57.13

Macrolepiota procera - Grote parasolzwam

→ Meer dan 120 exemplaren met hoeden tot 30 cm diameter!

Melanoleuca grammopodia - Streepsteelveldridderzwam

Tricholoma cingulatum - Geringde ridderzwam

19/10/2020 | Noordduinen, Koksijde

Agaricus phaeolepidotus - Hazelhoenchampignon

C0.57.23

Hazelhoenchampignon (*Agaricus phaeolepidotus*) (foto: W. Slosse)

21/10/2020 | Tuin, Veurnestraat, De Panne

Clathrus archeri - Inktviszwam

C0.57.31

24/10/2020 | Hannecartbos, Oostduinkerke

Coprinellus pusillulus - —

C0.48.41

Iodophanus carneus - Roze mestschijfje

Clitocybe phaeophthalma - Spieringtrechterzwam

C0.48.42

Lepiota magnispora - Geelbruine wolsteelparasolzwam

Marasmius epiphyllus - Witte taailing

Mycena erubescens - Bittere mycena

Mycena vitilis - Papilmycena

Inonotus cuticularis - Dunne weerschijnzwam
Mycoacia uda - Gele stekelkorstzwam
Typhula contorta - Pijpknotszwam
Typhula erythropus - Roodvoetknotsje
Ascobolus aglaosporus - —

30/10/2020 | Noordduinen west, Koksijde

C0.57.23

Agaricus brunneolus - Panterchampignon
Clitocella fallax - Witte zalmplaat
Crepidotus calolepis - —
Entoloma poliopus - Somber staalsteeltje
Hebeloma crustuliniforme - Radijsvaalhoed
Hebeloma fragilipes - Witte vaalhoed
Rhodophana nitellina - Oranje zalmplaat
Ceriporia reticulata - Bosnetje
Clavulina rugosa - Rimpelige koraalzwam
Clavulinopsis laeticolor - Fraaie knotszwam
Bisporella citrina - Geel schijfzwammetje
Calycinaalniella - Elzenpropschoteltje
Psilachnum chrysostigmum - Berijpt varenschoteltje

Fraaie knotszwam (*Clavulinopsis laeticolor*) (foto: C.V. Den Broeck)

03/11/2020 | Houtsaegerduinen, De Panne

Paratrichophaea boudieri - —

C0.57.32

Saccobolus depauperatus - Kleinsporig spikkelschijfje

Schizothecium vesticola - Kortborstelig menhirzwammetje

Sporormiella minima - Gewone brokkelspoorzam

Strattonia insignis - —

Thecotheus formosanus - Purpergrijs mestschijfje

05/11/2020 | Oostvoorduinen, Oostduinkerke

Geoglossum cookeanum - Brede aardtong

C0.48.44

Hemileucoglossum elongatum - Kortsporige aardtong

14/11/2020 | Hoge Blekker, Koksijde

Campanella caesia - Gelatineschelpje

C0.57.22

Entoloma phaeocyathus - Grauwe trechtersatijnzwam

Marasmiellus vaillantii - Halmruitertje

Marasmius epodius - Duintaailing

Hemimycena delectabilis var. bispora - Witte stinkmycena

Gelatineschelpje (*Campanella caesia*) (foto: C. Van Den Broeck)

18/11/2020 | Galgebossen, Elverdinge (leper)

Laccaria amethystina - Amethystzwam

E1.12.33

Lactarius camphoratus - Kruidige melkzwam

Psathyrella laevisissima - Kleinsporige franjehoed (foto p. 78)

Kleinsporige franjehoed (*Psathyrella laevisissima*); met bruine hoeden, opdrogend vanuit het hoedmidden (foto: P. Debaenst)

20/11/2020 | Cabourdomein, Adinkerke

Coniochaeta scatigena - Lange mestkorrelkernzwam D0.16.23

Sordaria superba - Franjemestvaasje

Piptocephalis freseniana - —

21/11/2020 | Zeebermduinen, Oostduinkerke

Agaricus devoniensis - Zeeduinchampignon C0.48.23

Arrhenia spathulata - Gesteeld mosoortje

Conocybe enderlei - Oranjebruin breeksteeltje

Coprinopsis ammophilae - Helminktzwam

Gymnopilus flavus - Grasvlamhoed

Pluteus phlebophorus - Geaderde hertenzwam

26/11/2020 | Doornpanne, Oostduinkerke

Conocybe rugosa - — C0.58.11

Entoloma rusticoides - Kortstelige satijnzwam

Flammulaster carpophilus var. autochtonoides - Kruipwilgvloksteeltje
(var. autochtonoides)

Gamundia striatula - Kleverig trechttertje

Melanoleuca friesii - Witplaatveldridderzwam

Mycena xantholeuca - Geelgrijze mycena
Clitopilus geminus - Vleeskleurige zalmplaat
Russula graveolens - Vissige eikenrussula
Hapalopilus rutilans - Kussenvormige houtzwam
Helicobasidium purpureum - Violet wasviltje
Peniophora polygonia - Roze populierschorszwam
Hymenoscyphus calyculus - Geel houtvlieskelkje
Melastiza chateri - Gewoon korthaarschijfje
Peziza boltonii - Violette duinbekerzwam
Rutstroemia calopus - Grasstromakelkje

28/11/2020 | Schuddebeurze, Lombardsijde (Middelkerke)

Coprinopsis pseudocortinata - Wit mestdwerkje C1.42.11
Melanoleuca excissa - Grijze veldridderzwam
Mycena chlorantha - Groene mycena
Protostropharia semiglobata - Kleefsteelstropharia
Illosporopsis christiansenii - —
Pilobolus oedipus - —

Illosporopsis christiansenii (foto: C. Ven Den Broeck)

03/12/2020 | Praatbos, Vladslo (Diksmuide)

Ascobolus lignatilis - Gesteeld spikkelschijfje D1.14.24

05/12/2020 | Fluithoekpanne, Koksijde

Arrhenia velutipes - Pelargoniumtrechttertje C0.57.23

Galerina cerina f. longicystis - Roestbruin mosklokje (f. longicystis)

Gamundia striatula - Kleverig trechttertje

Loreleia marchantiae - Levermostrechttertje

Loreleia postii - Oranjerood trechttertje

Burgoa angulosa - —

Clavaria falcata - Spitse knotszwam

Octospora gemmicola - Korrelknikmosschijfje

Saccobolus obscurus - Donker spikkelschijfje

Epicoccum nigrum - —

Massarina igniaria - —

12/12/2020 | Noordduinen, Koksijde

Mycenella bryophila - Tweesporig taaisteeltje C0.57.23

Rhodophana nitellina - Oranje zalmplaat

Athelia arachnoidea - Tweesporig vliesje

Plicaturopsis crispa - Ploovlieswaaiertje

Crustoderma corneum - Hoornachtige aderszwam

Terana coerulea - Blauwe korstzwam

Trechispora farinacea - Melig dwergkorstje

Typhula contorta - Pijpknotszwam

Hymenoscyphus calyculus - Geel houtvlieskelkje

Mniaecia nivea -

Octospora excipulata - Breedsporig mosschijfje

Octospora gemmicola - Korrelknikmosschijfje

Scutellinia crinita - Langharige wimperzwam

Othia spiraeae - — (imperfecte vorm)

Xanthoriicola physciae - —

Piptocephalis cylindrospora - —

19/12/2020 | Groenendijk, Oostduinkerke

Agaricus devoniensis - Zeeduinchampignon

C0.48.24

Melanoleuca cinereifolia - Duinveldridderzwam

Psathyrella ammophila - Duinfranjehoed

Amarenomyces ammophilae - Helmvulkaantje

Peziza ammophila - Zandtulpje

Duinfranjehoed (*Psathyrella ammophila*) (foto: P. Debaenst)

Zandtulpje (*Peziza ammophila*) (foto: P. Debaenst)

Activiteit 10/10/2020

Deelnemers: W. Laforce, J. Launoy, C. Van Den Broeck, T. Vanden Eede, G. Van den Steen, P. Debaenst

Simli-duinen, Nieuwpoort

Arrhenia spathulata - Gesteeld mosoortje	C1.41.13
Calocybe ionides - Paarse pronkridder	
Clitocella fallax - Witte zalmplaat	
Crinipellis scabella - Piekhaarzwammetje	
Hebeloma vaccinum - Ruderale vaalhoed	
Hygrocybe conica - Zwartwordende zalmplaat	
Inocybe dulcamara - Gewone viltkop	
Inocybe dunensis - Geelbruine duinvezelkop	
Inocybe serotina - Grote duinvezelkop	
Inocybe vulpinella - Kleine duinvezelkop	
Marasmius epodius - Duintaailing	
Mycena acicula - Oranje dwergmycena	
Mycena galericulata - Helmmycena	
Omphalina pyxidata - Roodbruin trechtertje	
Panaeolus cinctulus - Gezzoneerde vlekplaat	
Pholiota conissans - Stoffige bundelzwam	
Pluteus cinereofuscus - Grondhertenzwam	
Pseudosperma arenicola - Duinspleetvezelkop	
Pseudosperma rimosum - Geelbruine spleetvezelkop	
Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam	
Hyphodontia arguta - Priemtandjeszwam	
Tomentella ferruginella - Moltonrouwkorstje	
Amarenomyces ammophilae - Helmvulkaantje	
Geopora arenicola - Zandputje	
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje	
Pleospora herbarum - Kaal muurspoorbolletje	
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor	

Activiteit 24/10/2020

Deelnemers: M. Decroos, M. Detollenaere, W. Laforce, H. Nottebaere, W. Slosse, C. Van Den Broeck, C. Van Overloop, P. Debaenst

Vlaams natuureservaat De Westhoek (zuid), De Panne

Agaricus brunneolus - Panterchampignon	D0.16.11
Agaricus moelleri - Parelhoenchampignon	
Amanita citrina - Geke knolamaniet	
Atheniella flavoalba - Bleekgele mycena	
Clitocybe nebularis - Nevelzwam	
Clitocybe vibecina - Gestreepte trechterzwam	
Crepidotus villosus - Behaard oorzwammetje	
Entoloma rhodopolium - Grauwe bossatijnzwam	
Galerina hypnorum - Geelbruin mosklokje	
Galerina vittiformis var. vittiformis - Barnsteenmosklokje	
Hebeloma cavipes - Holsteelvaalhoed	
Inocybe geophylla - Witte satijnvezelkop	
Inocybe hirtella - Amandelvezelkop	
Inocybe sindonia - Blonde vezelkop	
Lepiota cristata - Stinkparasolzwam	
Macrolepiota procera - Grote parasolzwam	
Melanoleuca grammopodia - Streepsteelveldridderzwam	
Mycena rosea - Heksenschermpje	
Panaeolus papilionaceus - Franjevlekplaat	
Phloeomana hiemalis - Stronkmycena	
Pluteus cinereofuscus - Grondhertenzwam	
Psathyrella candolleana - Bleke franjehoed	
Rickenella fibula - Oranjegeel trechtertje	
Tricholoma sulphureum - Narcisridderzwam	
Tubaria confragosa - Geringd donsvoetje	
Byssomerulius corium - Papierzwammetje	
Cerioporus varius - Waaierbuisjeszwam	

Cylindrobasidium laeve - Donzige korstzwam
Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam
Hyphodontia pallidula - Kleinsporige wrattandjeszwam
Typhula juncea - Draadknotszwam
Peniophora quercina - Paarse eikenschorszwam
Phlebia radiata - Oranje aderzwam
Stereum hirsutum - Gele korstzwam
Trametes gibbosa - Witte bultzwam
Bertia moriformis - Moerbeiwrattezwammetje
Bisporella citrina - Geel schijzwammetje
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
Lasiosphaeria hirsuta - Harig ruigkogeltje
Orbilium luteorubella - Verkleurwasbekertje
Trichoderma aureoviride - Gele kussentjeszwam
Brachisporium obovatum - —
Nectria cinnabarina - Gewoon meniezwammetje (imperfect stadium)
Rhytisma acerinum - Esdoornvlekkenzwam (imperfect stadium)
Xylaria hypoxylon - Geweizwam (imperfect stadium)
Cyathus olla - Bleek nestzwammetje
Lycoperdon excipuliforme - Plooivoetstuiwzwam
Lycoperdon lambinonii - —
Lycoperdon pratense - Afgeplatte stuiwzwam
Bovista aestivalis - Melige bovist
Phallus impudicus - Grote stinkzwam
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor
Dacrymyces stillatus - Oranje druppelzwam
Exidia plana - Zwarte trilzwam
Tremella mesenterica - Gele trilzwam
Dictydiaethalium plumbeum - Loodkleurig netplaatje
Agaricus campestris - Gewone weidechampignon
Galerina graminea - Grasmosklokje
Laccaria laccata - Gewone fopzwam

D0.16.12

Lactarius quietus - Kaneelkleurige melkzwam
Lepista nuda - Paarse schijnridderzwam
Parasola leiocephala - Geelbruin plooirokje
Tubaria furfuracea - Gewoon donsvoetje
Bovista plumbea - Loodgrijze bovist

Facebookverhalen

Facebookverhalen zijn verhalen (uit de Facebookpagina van de PWW) over mycologische vondsten waarbij meestal de typische kenmerken van de soorten worden aangehaald, gekruid met allerhande wetenswaardigheden. Veelal betreft het bijzondere soorten zwammen.

Leuke herfstsoort in de ruderale duintuin: de Draadknotszwam (*Typhula juncea*)

William Slosse, Kerkstraat 21, Koksijde
Koksijde, 14 oktober 2020.

Deze leuke paddenstoel mag een algemene soort worden genoemd. Hij kan bij momenten in groten getale verschijnen op allerhande verterend bladstrooisel van loofbomen op bosbodems. Alleen, door zijn bescheiden presence wordt dit zwammetje vaak niet opgemerkt. Maar... als je oog er eenmaal één gevangen heeft dan zie je er gegarandeerd onmiddellijk een leger van.

Hier in de tuin floreert hij vrolijk op verterend blad van Witte abeel (*Populus alba*) waarbij hij opvallend vaak op de centrale bladsteel verschijnt.

De soort kan macroscopisch verward worden met het Linzenknotsje (*Typhula phacorrhiza*). Hiervan onderscheid ze zich doordat de vruchtlichamen van het Linzenknotsje zich ontwikkelen vanuit een in het strooisel verborgen sclerotium (een voedselrijk bol- tot boonvormig orgaan waarnaar de Nederlandse naam verwijst).

Microscopisch zit het onderscheid hem in de duidelijk kleinere sporenmaat. Aanvullend is er de fertiele top van het vruchtlichaam van de Draadknotszwam tegenover de steriele top van het Linzenknotsje. De Draadknotszwam blijkt een voorkeur te vertonen voor voedselrijkere, vochtige mullbodems (bodems met een relatief snelle strooiselomzetting) waaraan de vindplaats perfect beantwoord.

Op de kaart Waarnemingen.be blijkt duidelijk dat de soort een ruime verspreiding over het hele land kent. Echter aan de Westkust blijken iets minder waarnemingen opgetekend: 4 locaties de afgelopen 10 jaar (Noordduinen 2014, W. Slosse; Hoge Blekker 2016, W. Slosse; Hannecart-bos 2016, H. De Blauwe; Westhoekreservaat 2019, M. Detollenaere; Hannecart-bos 2019, C. Van Den Broeck).

Slaan we de registraties op Funbel er op na dan wordt de soort gemeld vanuit 189 uurhokken (hoofdzakelijk Vlaams landsgedeelte) met, voor wat de kustzone betreft, 4 Westkustlocaties tegenover 2 Oostkustlocaties.

Noteer hierbij (en dat weten we intussen wel) dat in deze het waarnemerseffect deze gegevens stevig relativeert.

Draadknotszwam (*Typhula juncea*) (foto: W. Slosse)

Gefopt ... door een fopzwam zeker?

William Slosse, Kerkstraat 21, Koksijde
Koksijde, 21 november 2020.

Wel, Carl, dit is nu een Fopzwam uit het zand maar dan een hele algemene: de Gewone fopzwam (*Laccaria laccata*).
Noordduinen west, Koksijde, 19/11/20.

En zoals de naam het aangeeft liet ik me ei zo na foppen...

Van veraf dacht ik opnieuw met een Melkzwam (*Lactarius*) te maken te hebben vermits de groeiplaats zich dicht bij de vindplaats van Ros-sige elzenmelkzwam (cf. vorig bericht) bevond en de habitus wel wat van een Melkzwam weg heeft.

De hoed, centraal dicht bedekt met zilverachtige schubjes, en een samengedrukte steel wezen me er op dat dit iets anders moest zijn. Geen melk bij kwetsen en de groeiplaats onder een oude, charmante Zomereik (*Quercus robur*) bevestigden dit.

Laat de Gewone fopzwam qua habitus nu een bijzonder variabele soort zijn, dan is het zeer begrijpelijk dat menig liefhebber zich er aan mispakt. De literatuur vermeldt bijgevolg ook meerdere (twijfel-achtige?) varianten en slaat je met een wildgroei aan synoniemen om de oren.

Microscopisch verdampmt elke twijfel echter onmiddellijk.

De sporen zijn duidelijk gestekeld terwijl deze van *Lactarius reticu-laat*, gelobd, wrattig, enz zijn. Verder kunnen de sporen van Fop-zwammen mooi bolrond tot breed elliptisch zijn.

Binnen het geslacht bestaat een opsplitsing in soorten met 2- en soorten met 4-sporige basidia.

De Gewone fopzwam behoort tot de laatste groep en bezit globose, kortstekelige sporen. Op basis van die kenmerken catalogeerden my-cologen deze zwammen onder de "var. *pallidifolia*".

In tegenstelling tot hun veelal banale habitus mag je Fopzwammen best wel interessante zwammen noemen. Het zijn nl. mycorrhizavormers die een samenlevingscontract tekenden (principe voor-wat-hoort-wat) met diverse loofboomsoorten. Je vindt ze vaak in de nabijheid van Wilgen (in duinen heb je bv. een soort bij Kruiwilg waar Carl het hier onlangs nog over had), maar ook bij Beuk en Zomereik, zoals hier het geval. En dit hoeven niet steeds volgroeide bomen te zijn. In Nederland ontdekte men bij mycosociologisch onderzoek dat de Gewone fopzwam zich zelfs ontwikkelde bij hele jonge Berkjes van pas enkele maanden oud.

Sporadisch duikt *Laccaria laccata* ook wel in de nabijheid van Fijnspar (*Picea abies*) op.

Gezien *Laccaria laccata* echt wel een wijdverspreide soort is ga ik hier niet dieper op de verspreiding in.

Maar... er zijn veel dubbelgangers.

Daarom wordt een microscopische check steeds aanbevolen.

Gewone fopzwam (*Laccaria laccata*) (foto: W. Slosse)

Graag geziene gasten in myco-land

C. Van Den Broeck, Prins Karelstraat 24, Oostduinkerke
Oostduinkerke, 23/11/2020

Ik had ze bijna niet meer verwacht dit jaar, maar nu steken ze - in de Oostvoorduin te Oostduinkerke - nog net boven het gemaaid gras uit: Aardtongen. Samen met staalsteeltjes, knotszwammen en wasplaten zijn het dé soorten die we graag vinden, soorten die omwille van biotoopverlies, vermessing en wellicht ook het grilligere klimaat staan ze stevig onder druk!

De determinatie verliep vlot, met Brede aardtong (*Geoglossum cookeanum*) als resultaat.

Van dergelijke vondsten word ik dan telkens een beetje gelukkig!

Zie voor Aardtongen ook op <https://www.mycologen.nl/.../veld.../ascomyceten/aardtongen/>

Brede aardtong (*Geoglossum cookeanum*) (foto: C. Van Den Broeck)

Wie het kroontje past...

William Slosse, Kerkstraat 21, Koksijde
Koksijde, 24 november 2020

Een klassieke beauty in de ecologische tuin: het Gekroond geleikelkje (*Cyathicula coronata*).

Dit zwammetje groeit op allerhande afgestorven kruidachtige stengels van Brandnetel tot (zoals hier) Zonnebloem.

Het Gekroond geleikelkje is van het Esdoorngeleikelkje (*C. pallida*) te onderscheiden doordat deze smallere sporen bezit met slechts enkele oliedruppels aan beide uiteinden in de sporen.

En laat je niet misleiden: het Esdoorngeleikelkje komt op nog tal van andere plantaardige substraten voor!

Gekroond geleikelkje (*Cyathicula coronata*) (foto: W. Slosse)

Lang 'veborgen'... en plots drie maal bingo!

William Slosse, Kerkstraa 21, Koksijde
Koksijde, 27 november 2020

Sinds W. Veragert vorige donderdag de voorzet gaf ontdekten wij aan de Westkust reeds een drietal groeiplaatsen van het Kleverig trechttertje (*Gamundia striatula*)!

Toch heel opmerkelijk dat deze, toch wel grote en gezellig groeiende soort tot nu toe onder de radar bleef.

Kunnen klimatologische omstandigheden de soort hebben getriggerd?

Hier een beeld uit de Doornpanne te Oostduinkerke, waar vele tientallen exemplaren als meest abundante paddenstoel het duingrasland inpalmden.

Bedankt voor de tip Wim!

En laat vooral niet na zo nog enkele voorzetten te geven: wij houden van een leuk 'matchke'.

Kleverig trechtertje (*Gamundia striatula*) (foto: W. Slosse)

Een g(h)ele verrassing!

Marc Detollenaere, Capucijnenlaan 34 A, Koksijde

Vladslo, 3 december 2020

In het bos van Vladslo vond ik op een rottende stronk een aantal mooi citroengele, tolvormige apothecia waar ik niet onmiddellijk een naam kon op kleven.

De volgende dag bleek het hymenium een aantal zwarte stipjes te vertonen en was het direct duidelijk dat ik met een spikkelschijfje te maken had. Verder nazicht onder de microscoop leidde naar het Gesteeld spikkelschijfje (*Ascobolus lignatilis*).

Gesteeld spikkelschijfje (*Ascobolus lignatilis*) (foto's: M. Detollenaere)

Idem, de volgende dag, met fijn gespikkeld hymenium.

Oranjebruin breeksteeltje, dubbelganger van het Duinbreeksteeltje in de zeereep!

C. Van Den Broeck, Prins Karelstraat 24, Oostduinkerke

Hoewel het paddenstoelenseizoen op zijn einde liep waren er in de eerste duinenreep en net daarachter, in het grijze duin, nog flink wat paddenstoelen te vinden. Samen met P. Debaenst liep ik op zaterdag 21 november door de zeereepduinen (Zeebermduinen, Oostduinkerke) en het is altijd leuk om hier typische soorten terug te vinden: Duinveldridder (*Melanoleuca cinereifolia*), Duinfranjehoed (*Psathyrella amophila*), Zeeduinchampignon (*Agaricus devoniensis*)... We kennen ze ondertussen redelijk goed. We vonden ook een Duinbreeksteeltje (*Conocybe dunensis*) op een stengel van Helm (*Ammophila arenaria*), dat dachten we toch. Af en toe kijk ik soorten – die we in het veld vrij goed kennen – toch nog eens microscopisch na... en wat bleek? Het vermeende Duinbreeksteeltje had veel te kleine sporen, er moest dus een dubbelganger zijn, of we hadden we te snel een besluit genomen?

Dat het een breeksteeltje was, was duidelijk, de typische ‘flesjes met bolle kop’ op de steel (caulocystiden) en de plaatjesrand verraadden snel zijn geslacht! Sporen van dit geslacht zijn bruin en hebben bijna allemaal een kleine opening aan de top, en dat kon ik hier niet waarnemen! Met deze gegevens sleutel je dan in standaardwerken als Funga Nordica (2018) en Flora Agaricina Neerlandica (2005) uit op Oranjebruin breeksteeltje (*Conocybe enderlei*). Foto p. 94.

Een behoorlijk zeldzaam paddenstoeltje. Ik vond voor Vlaanderen geen gedocumenteerde waarnemingen, in Nederland een tiental! Het paddenstoeltje werd gedroogd en wordt in het Herbarium van de Universiteit van Gent gedeponneerd, zo blijft het ter beschikking van andere mycologen die er onderzoek op willen doen. Wat hebben we geleerd? Veel paddenstoelen moeten microscopisch worden nagekeken voor een betrouwbare determinatie!

Oranjebruin breeksteeltje (*Conocybe enderlei*) (foto: C. Van Den Broeck)

Kleverig trechtertje (*Gamundia striatula*)

C. Van Den Broeck, Prins Karelstraat 24, Oostduinkerke

Wim Veraghtert (Natuurpunt Studie) signaleerde op 19 november op onze facebookpagina dat dit zwammetje nog niet is gevonden aan de Westkust, wel al een paar keer in De Haan en Bredene, en dat triggerde ons!

Enkele dagen later vond ik het Kleverig trechtertje in de Oostvoorduinen te Oostduinkerke, bij Groot leermos (*Peltigera canina*). Ook de volgende dagen vonden we die soort terug op verschillende locaties, telkens in grazige plaatsen bij een Leermos-soort (*Peltigera sp.*): in de Fluihoekduinen te Koksijde en in het Hannecartbos te Oostduinkerke. Het Kleverig trechtertje groeit in de late herfst en winter, op droge zandgronden die flink begroeid zijn met mossen en korstmossen (lichenen).

Het hoedje heeft een diameter van 1 tot 3 cm, is eerst wat convex, later vlakker wordend en in het midden wat verdiept, én steeds doorschijnend gestreept. Het is geelachtig bleekbruin maar kan ook grijsig okerkleurig zijn, redelijk variabel dus. De witte plaatjes zijn sterk contrasterend met de hoed en hebben een duidelijk aflopende 'tand'. Onder de microscoop vallen de licht wrattige sporen op. De talrijke cheilocystiden zijn cilindrisch tot spoelvormig, soms licht knotsvormig. De wetenschappers zijn er nog niet uit of dit een saprotrofe ofwel een parasitaire zwam is op lichenen. In elk geval meent men dat deze paddenstoel een associatie heeft met lichenen, dus 'lichenicolous'.

Literatuur

MACHIEL E. NOORDELOOS (2020). Paddenstoelen III. Paddenstoelen van de zeereep, KNNV Uitgeverij

<http://www.lichenicmous.net/>

<http://www.lichenology.info>

<http://www.lichensmaritimes.org>

Kleverig trechttertje (*Gamundia striatula*) (foto: C. Van Den Broeck)

Verrassingen in de Noordduinen, met een nieuwe soort voor Vlaanderen.

C. Van Den Broeck, Prins Karelstraat 24, Oostduinkerke

Op 12 december 2020 zochten we met een paar leden van onze werkgroep – op een Coronaveilige manier – naar paddenstoelen in de Noordduinen te Koksijde. Er was nog heel wat te vinden, zelfs nu het reeds begin december was.

We vonden onder andere de Oranje zalmplaat (*Rhodophana nitellina*). Een zeldzame soort die ik hier eind vorige maand ook vond en voor mij een nieuwe was. Het is een oranje-roodbruin paddenstoeltje waar je op terrein niet meteen een naam voor hebt, laat staan in een geslacht kan onderbrengen. Het heeft een roze sporee. De microscopie bracht soelaas! Wellicht hebben we die soort in het verleden te snel weggemoffeld... En meer vertrouwd geworden met habitus en kleur van de Oranje zalmplaat, vond ik het op 19 december ook in het Hannecartbos!

Zoals vaak zocht ik ook naar mosschijfjes tussen allerhande mossen, en hier hadden we ook prijs. Tussen een Knikmos-soort (*Bruym sp.*) vond P. Debaenst oranje schijfjes waarvan ik een deel kreeg om thuis op naam te brengen. We kwamen tot dezelfde determinatie: het Korrelknikmosschijfje (*Octospora gemmicola*), met mooie ovale sporen met één grote oliedruppel met daarnaast aan beide uiteinden een kleine druppel!

Tussen mos vond ik ook nog heel kleine, witte, halfbolvormige zwammetjes die me deden denken aan een *Burgoa*-soort, dat moest ik natuurlijk microscopisch nazien. En dan kwam de verassing!

Burgoa's zijn basidiomyceten (steeltjeszwammen) en hier zag ik heel duidelijk in mijn preparaat zakjes met sporen, een ascomycete (zakjeszwam) dus! Ik kreeg het paddenstoeltje echter niet gedetermineerd en plaatste het op het forum van AscoFrance.

Al snel kwam een reactie van H.O. Baral (ascomyceten-autoriteit) met het vermoeden dan dit een *Mniaecia*-soort zou kunnen zijn. Hans-Otto kreeg gelijk.

Het Blauw levermosschotelkje (*Mniaecia jungermanniae*) hadden we al een paar keer gevonden, maar dit kleinere ‘witte broertje’ was een heel bijzondere vondst, zelfs een nieuwe soort voor Vlaanderen: *Mniaecia nivea*! Net niet nieuw voor België want het werd wel al enkele keren gevonden in Wallonië.

Mniaecia nivea heeft een diameter van slechts 0.3 tot 0.6 mm, kleiner dan mosblaadjes! Het kleintje heeft zelfs nog geen Nederlandse naam.

M. nivea wordt beschreven in een artikel van J. De Sloover (2001) voorkomend op bebladerde levermossen. Mijn vondst staat duidelijk op algen, het enige mos in de omgeving is Gedraaid knikmos (*Bryum capillare*) en dat is alleszins opmerkelijk te noemen. Verder onderzoek dringt zich op, zeker aangezien dit paddenstoeltje bitter weinig wordt gevonden, of zoals vaak gebeurt, kijken we er over!

Mniaecia nivea (foto: C. Van Den Broeck)

Activiteitenprogramma 2021

(v) = voormiddag, (n) = namiddag

Deelname aan activiteiten geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Za. 16/01 (n) | **Jaarlijkse vergadering**

14u00 PB Duinpanne, Olmendreef 2, De Panne.

Za. 06/02 (v) | **Grenspad**, De Panne

9u30 parking Duinhoekstraat 174 (café Le Perroquet), De Panne

Za. 20/02 (v) | **Doornpanne**, Oostduinkerke

9u30 parking bezoekerscentrum, Doornpannestraat 2, Oostduinkerke.

Za. 13/03 (v) | **Krakeelduinen**, De Panne

9u30 langs de Duinhoekstraat (thv nr. 53-55), De Panne.

Za. 27/03 (v) | **Ter Yde**, Oostduinkerke

9u30 parkeergelegenheid langs Kolonel D'Haenenlaan (thv nr. 14), Oostduinkerke.

Za. 10/04 (v) | **Oosthoekduinen**, De Panne

9u30 parkeergelegenheid einde Blauwe Distelweg, De Panne.

Za. 24/04 (v) | **Houtsaegeerduinen**, De Panne

9u30 parking Burger Frituur De Oosthoek, Koksijdeweg, De Panne.

Za. 08/05 (v) | **Eversambos**, Stavele (Alveringem)

9u30 parking langs de Eversamstraat, Stavele (Alveringem).

Za. 22/05 (v) | **Pistelbos**, Veurne

9u30 carpoolparking einde Ieperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit 1a E40), Veurne.

Za. 19/06 (v) | **De Blankaart**, Woumen

9u30 parking, Iepersteenweg 56, Woumen. Of 8u45 carpoolparking einde Ieperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit E40), Veurne.

Za. 17/07 (v) | **Koekelarebos**, Koekelare

9u30 parking Litterveldstraat, Koekelare. Of 8u45 carpoolparking einde Ieperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit E40), Veurne.

- Za. 14/08 (v) | **Domein Suikerfabriek**, Veurne
9u30 langs de Brikkerijstraat, Veurne.
- Za. 04/09 (v) | **Galgebossen**, Elverdinge (Ieper)
9u30 parking Galgebossen (langs Gasthuisstraat), Elverdinge. Of
8u45 carpoolparking einde Ieperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit E40), Veurne.
- Za. 18/09 (v) | **Oostvoorduin Noord**, Oostduinkerke
9u30 parkeergelegenheid einde Prins Karelstraat, ter hoogte van nr
24, Oostduinkerke.
- Za. 02/10 (v) | **Zeereepduinen**, Vissersdorp, De Panne
9u30 parking infostand Schuilhavenlaan, De Panne.
- Za. 23/10 (v) | **Dennenbos Doornpanne**, Oostduinkerke
9u30 parking bezoekerscentrum, Doornpannestraat 2, Oostduinkerke.
- Za. 13/11 (v) | **Noordduinen**, Koksijde
9u30 parking Abdijstraat 101, Koksijde (gemeentelijke basisschool)
- Za. 20/11 (v) | **Simli-duinen**, Nieuwpoort
9u30 parkeergelegenheid langs Noordzeedreef 47 (thv Vakantiedomein Hoge Duin), Oostduinkerke (let op: betalend parkeren)
- Za. 11/12 (v) | **Hannecartbos**, Oostduinkerke
9u30 parkeergelegenheid langs Loze Vissertjespad/Nieuwe Ydelaan, Oostduinkerke.

Covid-19

Zolang de maatregelen ivm de coronacrisis van kracht zijn zullen de hieronder vermelde activiteiten **NIET** doorgaan.

Mush-Room's 1ste kwartaal 2021

De Mush-Room's (ex educatieve bijeenkomsten) gaan door in het Duinenhuis, Bettystraat 7 te Koksijde. Telkens van 19u30 tot 22u00, op:

Woensdag 10 februari

Woensdag 17 maart

Excursies 1ste kwartaal 2021

Za. 16/01 (n) | **Jaarlijkse vergadering**

14u00 PB Duinpanne, Olmendreef 2, De Panne.

Za. 06/02 (v) | **Grenspad**, De Panne

9u30 parking Duinhoekstraat 174 (café Le Perroquet), De Panne

Za. 20/02 (v) | **Doornpanne**, Oostduinkerke

9u30 parking bezoekerscentrum, Doornpannestraat 2, Oostduinkerke.

Za. 13/03 (v) | **Krakeelduinen**, De Panne

9u30 langs de Duinhoekstraat (thv nr. 53-55), De Panne.

Za. 27/03 (v) | **Ter Yde**, Oostduinkerke

9u30 parkeergelegenheid langs Kolonel D'Haenenlaan (thv nr. 14), Oostduinkerke.

COLOFON

Voorzitter (+ redactie De Aardster)

Debaenst Pol   pol_debaenst@msn.com
Burgweg 19, 8630 Veurne; 058 31 39 69

Mush-Room's (educatieve binnenhuisactiviteiten)

Van Den Broeck Carl   carl.vandenbroeck@gmail.com
Prins Karelstraat 24, 8670 Koksijde; 0475 22 08 43

Vertegenwoordiging in de milieuraad Veurne

Nottebaere Hilde   hilde.nottebaere@skynet.be
Sportlaan 7, 8660 De Panne; 058 41 48 08

Medebestuurleden

Batteu Hubert

Zeedijk 210/321, 8670 Koksijde

Launoy Jacky   jacky@launoy.be

Konijnenweg 11, 8660 De Panne; 058 41 37 25

Ruyseveldt Hugo   hugo.ruyseveldt@telenet.be

Voetbalstraat 21/16, 8630 Veurne; 058 31 52 96

Beheerder website en facebook pagina

Mireille Malfait   mireillemalfait@telenet.be

Prins Albertlaan 58 / 101, 8660 De Panne; 0477 61 39 55

Artikels

Alle leden van de PWW hebben het recht artikels te publiceren in De Aardster. Deze worden liefst per e-mail of getypt opgestuurd, vier weken vóór het verschijnen. Gelieve steeds de naam en het volledig adres van de auteur te vermelden.

Copyright © PWW

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

De Paddenstoelenwerkgroep Westhoek (PWW) is als zelfstandige natuurwerkgroep opgericht in 1997.

De PWW heeft als doel de belangstelling voor én de beoefening van de mycologie te bevorderen in zijn werkingsgebied de 'Westhoek'. Zij wil ook bijdragen tot het behoud en de bescherming van de boeiende paddenstoelenflora in de Westhoek.

Jaarlijks is er een uitgebreid activiteitenprogramma met minstens één activiteit per maand.

De Mush-Room's (educatieve binnenhuisactiviteiten) zijn bedoeld om de kennis aangaande zowel gewone, bijzondere als zeldzame zwammen te delen. Hierop zijn naast alle leden ook leken welkom.

De leden ontvangen via "DE AARDSTER" de verslagen van de activiteiten, alsook andere mycologische artikels en berichten.

Alle waarnemingen van zwammen en slijmzwammen worden jaarlijks opgestuurd naar Funbel (Fungi van België, databank).

Men wordt lid door overschrijving van 8,00 EUR op bankrekening nr. 474-5217611-18 van de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek te Veurne. Buitenlandse leden betalen 10,00 EUR. Zij kunnen gebruik maken van het IBAN-nummer BE50 4745 2176 1118 met bankcode BIC: KREDBEBB.